

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van 16 maart 2021

Dossiernummer TB-0246-2020

In de zaak van:

De heer X
in persoon verschijnend en met als raadsman, meester Y

spreekt de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing uit:

Tenlasteleggingen:

1.

De heer X werd voor de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel vervolgd voor volgende feiten en tenlasteleggingen:

“

- *Inbreuken op de deontologische regelen van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten);*
- *Inbreuken op de regels inzake het gebruik van de derdenrekening, meer bepaald art. 130 en 134, eerste lid Codex Deontologie);*
- *Inbreuken op het reglement inzake de witwaspreventie (art. 68 Codex Deontologie en art. 11, 14 tot 17, 19, 21 tot 23,25 en 34 van Bijlage 1 bij het reglement witwaspreventie);*
- *Inbreuken op art. 66 van de Codex Deontologie (mandaat niet rechtstreeks ontvangen van de cliënt);”*

2.

De feiten die aanleiding hebben gegeven tot het aanspannen van de tuchtprocedure werden uitvoerig uiteengezet in de oproeping voor de tuchtraad, en door de tuchtraad als volgt samengevat :

“a. Dossier A

In het voorjaar van 2018 kwam de heer X, via een bestaande cliënt, in contact met twee personen, genaamd C en D, die aan de heer X vertelden dat zij vertegenwoordigers waren van een Engelse vennootschap "D". D was, naar verluid, een tussenpersoon, commissionair, die tussenkwam in het verstrekken van financieringen en zou gecontroleerd worden door een persoon uit Qatar, de heer E. Zij zouden overwegen om in de toekomst dossiers aan de heer X toe te vertrouwen.

In juli 2018 contacteerde de heer C de heer X i.v.m. een concreet dossier, A, dat door D aan de heer X zou worden toevertrouwd. Het ging over het verstrekken van een financiering van EUR 5.500.000,00 aan A, een vennootschap uit Hong-Kong en klager in de zaak TO 209, met tussenkomst van D met het oog op het realiseren van een bouwproject in Thailand.

In hun verhoor van 21 februari 2020 (stuk 39) benadrukken de raadslieden van A het belang van de tussenkomst van de heer X : het feit dat een (Belgisch) advocaat tussenkwam stelde de verantwoordelijken van A gerust en dit omwille van de aan de titel verbonden uitstraling (verhoor mrs. R en S van 21 februari 2020) en het feit dat gelden zouden transiteren via zijn derdenrekening. A ging er daarna van uit dat de heer X (ook) optrad als haar advocaat en haar belangen zou verdedigen. A verwijst in dit verband naar het feit dat zij de erelonen van de heer X betaalde.

Conform de afspraken tussen A en (de zogezegde vertegenwoordigers van) D, stortte A op 7 augustus 2018 een eerste bedrag van EUR 28.500,00 op de derdenrekening van de heer X, ter dekking van een aantal dossierkosten, waaronder de erelonen van de heer X zelf, volgens factuur van D aan A. De heer X stelde vervolgens een ontwerp van financieringscontract op. Hij had ook contact met de heer F, verantwoordelijke van A.

Vervolgens stortte A op 24 augustus 2018 een bijkomend bedrag van EUR 50.000 op deze derdenrekening; dit bedrag was bestemd om overgemaakt te worden op een rekening, te openen op naam van A, bij "G, op de Bahama's.

Op 3 september 2018 heeft de heer X voor de tegenwaarde van deze tweede storting, zonder toelating van de stafhouder, een loketcheque getrokken op zijn derdenrekening (stuk 5), zodat hij deze som in cash kon overhandigen aan de heer B. De heer B zou er dan, zo verklaart de heer X, voor zorgen dat dit bedrag geplaatst zou worden op hogervermelde rekening van A bij G.

De heer X stelt dat hij het bedrag van EUR 50.000,00 cash heeft overhandigd aan de heer B, op het ogenblik dat hij het bewijs had gekregen dat er effectief een bedrag van EUR 50.000,00 was gestort op de rekening van A bij G.

Na enkele weken windstille, werd het dossier in oktober 2018 terug actief : mr. T, advocaat in Parijs en Singapore, kwam vanaf dan tussen en zij zou i.p.v. de heer X optreden als escrow agent voor een nog uit te voeren storting van EUR 330.000 die zogezegd overeen stemde met een door A te betalen premie voor een kredietverzekering.

De heer X stelt dat mr. T bij aanvang van haar tussenkomst de identiteit heeft geverifieerd van D en haar vertegenwoordigers, met name van de heer B. Zij heeft bij die gelegenheid ook volmachten gevraagd die in overeenstemming waren met de geldende wettelijke regels.

De raadslieden van A merken in dit verband op dat de verificaties door Mr. T gebaseerd waren op de informatie die de heer X haar zelf verstreekte. A benadrukt in dit verband ook dat Mr. T terzake enkel optrad als escrow agent, en dus niet de advocaat was van A. Volgens A was de heer X haar advocaat.

Nadat de contracten dan getekend waren, en mr. T blijkbaar de afgesproken sommen ontving van A, ontving de heer X op 19 oktober 2018 van mr. T het bedrag van (omgerekend) EUR 327.423,76 op zijn derdenrekening met de mededeling "ci-après la preuve du virement et donc de la libération du séquestre. Vous pouvez en informer vos clients de votre côté". De heer X leidt hieruit af, en dit blijkt ook uit stukken, dat mr. T het bewijs had ontvangen dat D het bedrag van de lening (EUR 5.500.000) had gestort op de rekening van A bij G, zodat de tegenprestatie, zijnde de premie voor de kredietverzekering, betaald kon worden via tussenkomst van de heer X.

De heer X schreef daarop EUR 300.000,00 over op rekening van een derde partij, H (en dus niet op rekening van een verzekeringsmaatschappij, zoals A dacht). Het saldo bleef op zijn derdenrekening staan.

H blijkt een goudhandelaar te zijn. Met het bedrag van EUR 300.000,00 werd fysiek goud aangekocht, dat geleverd werd aan de heren C en B, op het kantoor van de heer X.

Daarna betaalde A nog (rechtstreeks, zonder tussenkomst van mr. T) bijkomende bedragen op de derdenrekening van de heer X conform de overeenkomsten, die door de heer X opnieuw werden doorgestort hetzij naar H, hetzij naar een andere derde partij - goudhandelaar, I nv. Ook hier werd fysiek goud aangekocht. Ook dit goud werd fysiek geleverd op het kantoor van de heer X, die het dan overhandigde aan de heren C en B.

Achteraf is gebleken (cf. ook de klacht van A) dat bepaalde stukken vervalst werden. Hoewel A zelf de op haar rustende betalingsverplichtingen had uitgevoerd, met name via mr. T en vervolgens via de derdenrekening van de heer X, ontving zij van haar kant niet het bedrag van de lening waarop zij recht had.

Er werd blijkbaar nooit een rekening geopend bij G in de Bahama's, en de rekeninguittreksels die werden voorgelegd zouden vals zijn. De verzekeringspremie werd evenmin gestort.

b. Dossier J

In de loop van het onderzoek kwam aan het licht dat de heer X namens dezelfde cliënte D (opnieuw "vertegenwoordigd" door B en C) optrad in een zaak "J".

De heren C en B contacteerden de heer X in het kader van een project waar D zou tussenkomen bij het verstrekken van een financiering ter waarde van EUR 22.000.000,00 aan een Franse vennootschap, J.

De heer X stelde een termsheet op, een escrow agreement en een leningsovereenkomst.

Zoals in het dossier A, diende de wederpartij, J, eerst en vooral de juridische kosten (EUR 30.000,00) te betalen. Ook hier werd zagezegd een rekening geopend bij G.

De heer X verklaart dat de heer K, de verantwoordelijke van J, op 26 november 2018, in zijn aanwezigheid, een document heeft ondertekend tot vrijgave van het bedrag van EUR 880.000,00 dat intussen op de derdenrekening van de heer X zou zijn gestort.

Uit de bewegingen op de derdenrekening valt niet meteen te reconstrueren hoe dit bedrag is samengesteld. Uit de stukken blijkt dat op 26 november 2018 in het kader van J slechts EUR 538.000 was gestort op de derdenrekening. Een eerste betaling van EUR 96.000 gebeurde op 15 november 2019 en werd door de heer X dezelfde dag overgeschreven op een rekening van H (d.w.z. voordat de heer X daartoe gemachtigd werd door de heer K). In totaal ontving de heer X tot en met 3 december 2018 EUR 838.000 op zijn derdenrekening, inclusief de eerste storting van EUR 96.000.

De heren B en C gaven aan de heer X instructie om dit bedrag te storten aan I nv, de hogervermelde goudhandelaar, hetgeen de heer X ook deed, met stortingen van EUR 36.000 (3.12.2018) en EUR 668.000 (6.12.2018), bovenop de eerdere storting van EUR 96.000 op 15.11.2018 aan H. In totaal werd zo dus EUR 800.000 overgeboekt i.p.v. de vermelde EUR 880.000, en dit terwijl de heer X (op dat ogenblik) EUR 838.000 had ontvangen.

Vanaf 13 december 2018 ontving de heer X verdere betalingen van personen verbonden aan J : EUR 138.000 op 13.12.2018, EUR 100.000 op 15.01.2019, EUR 40.000 op 17.01.2019, EUR 16.500 op 28.01.2019 en EUR 200.000 op 5.02.2019, hetzij een totaal bijkomend bedrag van EUR 494.500.

Deze gelden worden in verschillende schijven overgemaakt aan I, ten belope van EUR 124.200 (14.12.18), EUR 137.500 (18.01.2019), EUR 28.350 (29.01.2019), EUR 180.000 (6.02.2019) en EUR 55.150 (18.02.2019), samen dus voor een totaalbedrag van EUR 525.200. In totaal heeft de heer X dus EUR 1.332.500 op zijn derdenrekening ontvangen, waarvan EUR 1.325.000 werd doorgestort aan goudhandelaars.

De heer X verklaarde in dit dossier EUR 30.000 (ereloon) + EUR 90.000 (opening rekening CTR) + EUR 880.000 (verzekeringspremie) te hebben ontvangen, terwijl hij in werkelijkheid dus EUR 1.332.500 ontving en EUR 1.325.000 doorstortte.

Begin april 2019 vernam de heer X van vertegenwoordigers van J dat bepaalde stukken voorgelegd door D vals zouden zijn. Meer bepaald zou volgens de heer L, adviseur van J, de SWIFT-bevestiging waaruit zou moeten blijken dat een bedrag van EUR 7.000.000,00 door G werd gestort op de rekening van J, vals zijn geweest.

Hoewel dit een ernstige beschuldiging betrof, bleef de heer X verder werken voor D. Hij was blijkbaar gerustgesteld door het feit dat ook de tegenpartij, ondanks de valsheid, verder bleef onderhandelen met zijn cliënt. J zette de gesprekken met D inderdaad verder.

Enkele weken later werd er blijkbaar opnieuw een valse swift voorgelegd aan de heer K, de wettelijk vertegenwoordiger van J. Op dat ogenblik heeft J een advocaat in België geconsulteerd, mr. U, aan wie de heer X informatie heeft bezorgd.

Desondanks bleef de heer X op dat ogenblik contact onderhouden met de heer C, met name omdat hij, volgens zijn zeggen, op dat ogenblik dacht, althans niet kon uitsluiten, dat de vervalsing van de laatste swift en de bijhorende documentatie van OFAC (het "Office of foreign assets control", een overheidsinstantie van de Verenigde Staten), door een derde partij zou zijn gepleegd, en niet door zijn cliënt.

c. Dossier M

In december 2018 neemt De heer X, steeds op verzoek van de heren C en B (zogezegd namens D) contact op met een Franse advocaat, Mr. M, met het oog op een mogelijke immobiliëntransactie in Saint-Tropez, waarvoor D de financiering zou verzorgen.

In dat dossier werd geen sekwesteraakkoord getekend, maar de heer X ontving wel EUR 85.000,00 op zijn derdenrekening, bedrag dat moest dienen om een rekening te openen bij G in de Bahama's.

Opnieuw stortte de heer X dit geld door aan I nv voor de aankoop van goud (en niet op de zogezegde rekening bij G), nadat de heer X het zogezegde bewijs had gekregen dat de gelden effectief gecrediteerd waren op de rekening bij G : de heer X kreeg inderdaad van zijn opdrachtgevers een stuk te zien waaruit zou blijken dat er effectief al EUR 85.000 was gestort op deze rekening, zodat hij meende dat hij het bedrag dat hij zelf ontving, niet meer hoefde door te storten, maar op instructie van zijn cliënt kon overmaken aan I nv .

In het kader van dit dossier schreef Mr. M op 9 april 2019 aan de heer X om de terugbetaling te vragen van de gestorte EUR 85.000,00, en leverde hij ook het bewijs dat het getoonde paspoort van de heer B vals is, net zoals het certificate of incorporation van D.

Mr. M stelde ook dat G niet bestaat.

Ondanks deze ernstige beschuldigingen werkte de heer X verder in het dossier. Hij zegt dat hij bleef vertrouwen op de bevindingen van mr. T hogervermeld, die de identiteit van zijn cliënte had geverifieerd.

d. Dossier N

De heer X treedt op voor een zekere O en een zekere P (die hij niet kende en die hij bij aanvang van de relatie ook niet verder heeft geïdentificeerd). Zij vroegen hem om op te treden als escrow agent in een initieel niet nader omschreven dossier, in juni 2019.

Daarop contacteerde een zekere "Q", een Indiër, de heer X, met de vraag om louter op te treden als escrow agent in een transactie, zonder dat deze zich diende bezig te houden met het opstellen van de contracten, enz..

Een vennootschap N zou bij de genoemde Q een financiering aangaan voor een bedrag van EUR 14.500.000,00.

De heer X ontvangt een email van Q met daarbij een ontwerp van escrow agreement dat al door hem was onderhandeld met N en met diens advocaat.

De heer X ontvangt van Q door die laatste ondertekende contractuele documenten, en neemt die mee naar een ontmoeting met de heer AA, de verantwoordelijke van N, voor een bespreking in het Sheraton Hotel op de luchthaven te Zaventem, in juli 2019.

De heer AA had dezelfde ondertekende documenten ook bij zich.

De originelen worden uitgewisseld.

Enige dagen later wordt dan effectief een bedrag van EUR 1.087.000,00 op een rekening van de heer X (meer bepaald een door hem geopende rubriekrekening bij ING) gestort.

Nog enkele dagen later, op 7 augustus 2019, ontvangt de heer X zowel van de heer AA, de hoger vernoemde vertegenwoordiger van N, als van diens Zwitserse advocaat BB, e-mails waarin zij de ontvangst bevestigen van de lening vanwege de heer Q, en geven ze hem toelating tot vrijgave van de in escrow gestorte som.

Daarop schrijft de heer X het geld over aan I nv, en het goud wordt bij hem thuis (en dus niet op zijn kantoor zoals in de andere "transacties") geleverd met een beveiligd transport, op 13 augustus 2019. Dezelfde dag komt de hogervermelde P het goud ophalen namens de heer Q, van wie hij een ontvangstdocument bij zich had. Bij die gelegenheid maakt de heer X ook een kopie van de identiteitskaart van de heer P. Dezelfde dag bevestigt Q ook per mail de ontvangst van het goud en bedankt Q de heer X.

Finaal blijkt dat AA de lening niet heeft ontvangen, de getoonde rekeninguittreksels vervalst werden en de escrow dus ten onrechte werd vrijgegeven.

Uit het onderzoek is gebleken dat de heer X eind juli, begin augustus, kopie heeft gevraagd van het paspoort van de heer Q. Hij heeft ook een foto genomen van de identiteitskaart van de heer AA bij de ontmoeting op de luchthaven."

Bestreden beslissing van de Tuchtraad van 22.12.2020:

3.

De tuchtraad besliste als volgt:

“Verklaart de vordering van de voorzitter van de tuchtraad ontvankelijk en acht de tenlasteleggingen bewezen.

Wijst het verzoek van de heer X om de behandeling van de zaak sine die te verdagen, af. Spreekt de tuchtsanctie van schrapping van de heer X van het tableau van de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel uit.”

De heer X werd overigens op eigen verzoek reeds bij beslissing van 30 juni 2020 van de raad van de Nederlandse orde van advocaten van de balie te Brussel weggelaten van het tableau.

Hoger beroep van de heer X:

4.

Voornoemde beslissing van 22 december 2020 werd aan dhr. X meegedeeld per aangetekende brief van 28.12.2020.

Met een aangetekend schrijven van 09.01.2021 werd door de advocaat van de heer X hoger beroep aangetekend tegen de beslissing van 22.12.2020.

Beoordeling:

Wat de procedure betreft:

5.

Het hoger beroep van de heer X werd regelmatig naar vorm en termijn aangetekend en is ontvankelijk.

Wat de grond van de zaak betreft:

6.

De heer X betwist de tenlasteleggingen niet. Zijn hoger beroep strekt er louter toe de zaak uit te stellen tot de behandeling van de strafzaak lastens zijn persoon is afgerond.

Hij vreest het stigma van de sanctie van de schrapping en, meer bepaald, dat het zijn verdediging op strafrechtelijk vlak zal benadelen.

7.

De strafvordering staat los van de tuchtvordering en de strafvordering schorst de tuchtvordering niet.

Als er sprake is van samenloop van tuchtvordering en strafvordering, kan de tuchtoverheid, naar gelang van de bijzonderheden van elk geval, beslissen dat het voorzichtig zou zijn het resultaat van de strafvordering af te wachten, maar deze voorzichtigheid mag de tuchtoverheid er niet van ontslaan een uitspraak over de zaak te doen binnen een redelijke

termijn wanneer het tuchtdossier op zichzelf toelaat tot een uitspraak te komen.

8.

In casu is het dossier voldoende gestoffeerd, en is het – mede gelet op de eigen verklaringen van de heer X zelf - niet noodzakelijk voor de waarheidsvinding om op de strafrechter te wachten.

Het algemeen rechtsbeginsel "*non bis in idem*", dat ook wordt gewaarborgd door art. 4, eerste lid, zevende aanvullend protocol EVRM, staat er niet aan in de weg dat een persoon voor eenzelfde feit strafrechtelijk wordt vervolgd of veroordeeld en tevens het voorwerp uitmaakt van een tuchtprocedure, wanneer die tuchtprocedure niet de kenmerken vertoont van een "*strafrechtelijke procedure*" in de zin van dat art. 4, eerste lid.

De objectieven van de tuchtprocedure betreffen de eer van de Orde en de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen, en het bewaken van deze criteria vereist een soepel en adequaat optreden.

9.

Artikel 477 Ger.W. bepaalt dat in een strafrechtelijke procedure geen melding mag worden gemaakt van een tuchtprocedure, noch van elementen daarvan. Gezien de eigen aard van het tuchtrecht valt er ook niet te vrezen dat de huidige tuchtprocedure op enigerlei wijze invloed zal hebben op de beslissing van de strafrechter. Het recht op een eerlijk proces zal door de strafrechter bewaakt worden, onafhankelijk van huidige tuchtprocedure.

10.

De tuchtraad heeft terecht geoordeeld dat de tuchtvordering ontvankelijk en gegrond was, op grond van een oordeelkundige motivering, die door de tuchtraad van beroep wordt bijgetreden en overgenomen.

Wat de strafmaat betreft:

11.

De tuchtraad van beroep is van oordeel dat in casu de zwaarste tuchtsanctie, namelijk de schrapping, moet worden uitgesproken.

De tuchtraad van beroep tilt bijzonder zwaar aan deze ernstige tekortkomingen op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen.

Er kan niet anders dan vastgesteld worden dat de heer X door deze feiten ernstig tekortgekomen is aan de rechtschapenheid die van elke advocaat wordt verwacht en hierdoor het vertrouwen van de rechtbank en de maatschappij in de advocatuur ernstig heeft geschonden. De vaststelling van deze ernstige tekortkomingen aan de meest fundamentele verplichtingen van het beroep van advocaat doet de tuchtraad van beroep besluiten de tuchtsanctie van de schrapping uit te spreken.

Ook het blanco tuchtrechtelijk verleden is in casu geen reden om een lichtere tuchtsanctie dan de schrapping uit te spreken: het herhaald karakter van de feiten (4 dossiers) en de omvang van de transacties maken het volstrekt ongeloofwaardig dat er in casu sprake zou geweest zijn van een eenmalige uitschuiver. Een dergelijke volgehouden medewerking door een advocaat aan witwasmisdrijven moet gesanctioneerd worden met de schrapping. De weglating van de heer X staat de schrapping overigens niet in de weg.

**BESLISSING VAN
DE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN:**

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Advocaat-generaal P. Vanwalleghem gaf omwille van de omstandigheden van de zaak mondeling ter terechtzitting advies, en mr. Y heeft daarop kunnen repliceren.

De tuchtraad van beroep verklaart het hoger beroep ontvankelijk maar ongegrond;

De kosten worden ten laste gelegd van de heer X, en deze kosten worden in casu, overeenkomstig art. 460, laatste lid, Ger. W., begroot op nihil.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

R. Hobin, voorzitter, en de assessoren I. Derde, A. De Visscher, D. Peeters en P. De Jaegere

I. Derde

A. De Visscher

D. Peeters

P. De Jaegere

Waren aanwezig bij de uitspraak:
De heer Rob Hobin, voorzitter

mr. Ludwig Evens, secretaris

L. Evens

R. Hobin